

vili, da ne bodo pripustili uvoz italijanskega vina v naše kraje. Kako se zadeva naprej razvijala, bom poročal v «Slov. Gospodarju». Dobro bi bilo, da tudi občine, okrajni zastopi, kmetijske podružnice in zadruga pošljejo proteste na narodno skupščino.

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

V ponedeljek je v Ljubljani zborovalo vodstvo Slovenske ljudske stranke ter zaključilo sledeče:

Vodstvo SLS vzame poročilo strankinega načelnika z odobravanjem na znanje. Vodstvo z obžalovanjem konstatira, da je sedanji samosrbski centralistični vladni sistem tako v zunanji, kakor notranji politiki države pokazal svojo popolno nesposobnost, da je sramotno izročitvijo Reke Italiji oškodoval življenske interese države in ugled iste pred zunanjim svetom, da nima ne volje ne smisla za zaščito naših narodnih inanjštin v inozemstvu, da je s svojo notranjo politiko storil vse, kar vzbuja nezadovoljnost in nevoljo ljudstva, da uganja in ščiti najgršo korupcijo, da brez stvarne potrebe, samo iz političnih nagibov, s parcelacijo Slovenije in Hrvaške razbija stare upravne edinice in stari, uživiljeni in dobri upravni red, da s kulukom in tudi drugače uvaja nazadnjaške, kulturne države nevedne upravne metode, da s krivičnim in nesocijalnim davčnim načinom ubija blagostanje ljudstva in njegove gospodarske vire, usiljevanjem srbsčine in cirilice v šoli, uradu in javnem življenju žali naš narodni čut in ponos, zavira naš naravni narodni in kulturni razvoj in obetno otežuje javno upravo itd.

Vse to dokazuje, da iz tega nevzdržnega in nevednega stanja vodi samo temeljita preureditev države na avtonomistični podlagi, ko se bodo avtonomni slovenski, hrvaški in srbski narod sami vladali vsak po svojih prilikah in kulturnih potrebah. Zato vodstvo SLS poziva svoje parlamentarno zastopstvo, da započeto, nam proti naši volji vsiljeno borbo brezobzirno in energično nadaljuje, dokler svojega cilja ne doseže in da se pri tem poslužuje vseh možnih in dovoljenih sredstev, čijih izbiro z zaupanjem njej prepušča.

Dan poprej je v Zagrebu zborovalo hrvaško narodno zastopstvo ter določilo gotovo število poslancev, Hrv. seljaške republikanske stranke, da odpotujejo v Beograd ter se udeležijo parlamentarnega dela. Sprejel se je tudi protest proti pogodbi z Italijo, ker je že samo uničenje reške samostojnosti mednarodni zločin in ker vsebuje dne 27. januarja 1924 v Rimu sklenjena pogodba tudi dve tajni točki, ki ogrožata mir na Balkanu, po celi Evropi in na vsem svetu. Ti točki se glasita: 1. v slučaju notranjih nemirov v kraljevini SHS se Italija obveže, da pošlje v njeno ozemlje svoje čete, če bo za to naprošena. V vsakem slučaju pa bo ostala Italija napram Beogradu v dobrohotni nevtalnosti. 2. Italija dovoljuje kraljevini SHS, da v ugodnem času zasede Solun in njegovo zaledje. V zamenjavo za to pa dovoljuje kraljevina SHS Italiji krajevne prilastitve v Dalmaciji.

Prva točka je naperjena proti Makedoniji. Druga tajna točka je naperjena proti interesom Hrvaške in hrvatskega naroda in proti interesom Dalmacije, kjer živi 84 odstotkov Hrvatov, 15 odstotkov Srbov in 1 odstotek Italijanov. Vsa dalmatinska mesta razen Zadra, ki je že odstopljen Italiji, in Dubrovnika, ki je srbski, so popolnoma Hrvatska.

Spomenica izjavlja, da je hrvatsko narodno zastopstvo trdno prepričano, da bo Društvo narodov postalo vrhovni reševalec mednarodnih sporov in vpoštevalo pravo samoodločbe hrvatskega naroda in da bodo Rusija, Angleška in Amerika odstranile krvavo krivico, ki se vrši nad hrvatskim narodom in ki bije v oči vsej evropski kulturi.

Sklepi v Ljubljani in Zagrebu zelo vznemirjajo radikalno vladno, na katero pritiskajo tudi zavezniki Turki z novimi zahtevami, da izrabijo njeno zadrego. Ministri se neprestano posvetujejo, kaj bi ukrenili proti zvezi opozicije. Najprej bodo gotovo zavlačevali potrditev mandatov Radičevih poslancev ter si kupovali pomoč Turkov in nekaterih Pribičevičevih demokratov ter opozicijo vsepovsod in tudi na dvoru obrekovali, da ne bi bila Davidoviču ali komu drugemu poverjena sestava nove vlade.

BOLGARIJA.

Bolgarska vlada se na vse strani brani pred očitki Beograda, ki jo obdolžuje naklepov proti Jugoslaviji. Sklicuje se že na pred leti predloženo prošnjo za mednarodno preiskovalno komisijo ter izjavlja, da je na tako preiskavo vsak čas pripravljena. V Beogradu so pred nekaj dnevi zatrjevali, da je pripravljen skupen nastop Jugoslavije, Rumunije in Grške proti Bolgariji za vsak slučaj.

GRČIJA.

Grška vlada je pripravljena razpustiti zbornico, katero so republikanski poslanci itak že zapustili, vendar pa noče razpisati novih volitev pred ljudskim glasovanjem o državni obliki. Pri glasovanju bosta stavljeni dve vprašanji: 1. ali naj se proglasi republika ali obdrži kraljestvo in 2. (če se ljudstvo izreče za kraljestvo) ali naj se izbere novo dinastijo ali obdrži vladarsko hišo Glücksburg.

ALBANIJA.

Po vestih iz Skadra je bil na albanskega ministrskega predsednika storjen že drugi atentat. Neki dijak, ki ga je pričakoval ob vходу v parlament, je oddal nanj

6 strelcev. Ranjen je bil na roki in nogi. Stročilec je izjavil pri aretaciji, da je ministrski predsednik od Jugoslavije kupljen in znači zato nevarnost za državo. Nadaljne preiskave so izsledile večjo zarotniško družbo, v kateri so zapleteni celo vojaški krogi.

ANGLIJA.

Angleška zbornica je sprejela predlog delavske stranke o splošni ženski volilni pravici. Ženske po dovršenem 21. letu volijo pod istimi pogoji, kot moški. — Odpravi se tudi smrtna kazen in v upravo se uvede mnogo modernih določil.

TURCIJA.

Angorska narodna skupščina je sprejela na znanje zakonski načrt, predložen od 50 narodnih poslancev glede odprave kalifata. Skupščina je sprejela prvi člen, ki govori o odpravi kalifata in o odstranitvi kalifa. Nadaljni členi zakona določajo, da vsi člani bivše sultanove družine izgube pravico bivanja na ozemlju Turčije in da sploh izgube turško državljanstvo. V desetih dneh morajo po zakonjenju zakona zapustiti Turčijo. Narodna skupščina bo ta zakon sprejela. Člani bivše sultanove rodbine bodo transportirani v Egipt.

Naše prireditve.

Orlovska prireditve v Slov. Bistrici. Tukajšnji orlovski odsek je v nedeljo dne 2. t. m. vpriporil igro «Kmet Herod», pod vodstvom našega g. kaplana Solinca. Igralci so svoje vloge rešili pohvalno. Vsa čast jim! Le tako naprej! Za post pa se pripravljamo za žaloigro v petih dejanjih «Sovraštvo in ljubezen», na kar že danes opozarjamo.

Orlovska prireditve v Središču. Tukajšnji Orel in Orlica prireditva v nedeljo, dne 9. marca, v Društvenem domu v Središču drugo telovadno akademijo. Na sporedu so pevske, deklamacijske in izbrane telovadne točke. Začetek točno ob pol 8. uri zvečer. Gostje proti Ormožu in Ptujju se vračajo lahko z desetim vlakom. Ker je telovadna akademija prireditve čisto orlovskega značaja, pri kateri sodelujejo izključno le domači člani in članice in ki obeta biti pri krasni scenariji tukajšnjega Ljudskega odra prav pestra, vabita k prav obilni udeležbi — središki Orel in Orlica.

Prosvetno gibanje v Makolah. Da naše izobraževalno društvo ne spi, se je pokazalo dne 2. t. m. S sodelovanjem Orla je priredilo dve krasni igri: «Kje je meja» in «Dmoklejev meč». Udeležba je bila velika, tako da je bila društvena dvorana docela polna. Igralci so svoje vloge vsi krasno rešili v splošno zadovoljnost občinstva, za kar se jim mora izreči najlepša zahvala. Dobiček se bo uporabil za knjige in časnike izobraževalnega društva.

Tedenske novice.

ZUPANSKI TECAJ

se vrši

I. v nedeljo, dne 9. marca, ob 10. uri dopoldne, v Ptujju (v gostilni Zupancič) za okrajno glavarstvo Ptuj (sodni okraj Ptuj in Ormož).

II. v nedeljo, dne 16. marca, ob 9. uri dopoldne, v Celju (hotel »Beli volk«, vrtna dvorana) za okrajno glavarstvo Celje (sodni okraj Celje, Vranksko, Laško, Šmarje, Gornjigrad) in sodni okraj Rogatec.

Zupani in občinski odborniki! Udeležite se polnoštevilno! — Govorijo gg. uradniki-strokovnjaki, o vojaških zadevah pa g. major Jurkovič.

Solske počitnice na deželi. Važen sklep okrajnega šolskega sveta Maribor-okolica. Višji šolski svet, ki ga je sestavila vlada za časa ministrovanja demokrata dr. Zerjava, je z ukinitvijo jesenskih šolskih počitnic ljudstvu na deželi prizadajal obilo gorjal Demokratiji so namenoma s to odredbo kljubovali kmetiskim ljudem. — Značilno je, da je edini samostojnej v viš. šolskem svetu glasoval z Zerjavovimi demokrati za to, da se šolske počitnice na ljubo demokratičnim učiteljem preloži na poletje. Na tisoče kmetiskih ljudi je bilo vsled tega demokratično-samostojnega sklepa v jeseni 1923 kaznovanih, ker so morali svoje otroke obdržati doma pri nujnem jesenskem delu (paša, trgatve). Teh kazni so krivi demokrati in samostojni, ki so v višjem šolskem svetu sklenili počitnice za poletje. Po vseh okrajih sedaj vre med ljudstvom proti nesmiselnim počitnicam. Okrajni šolski svet v Mariboru je v svoji redni seji dne 29. februarja eroglasno sprejel predlog dr. Leskovarja, ki se glasi: «Glede slabega obiska v mesecu septembru in oktobru 1923 je razvidno, da razmere zahtevajo, da se meseca september in oktober data otrokom prosto. Z ozirom na to se naj ljudskošolske počitnice preloži zopet na jesen. Pomisleki proti preložitvi poletnih počitnic ne držijo, ker se v vročih poletnih mesecih itak lahko uvede san o dopoldanski nerazdeljeni šolski pouk.» Predlog dr. Leskovarja je bil soglasno sprejet. Celu za-

stopnika učiteljstva sta soglašala z našim naziranjem. Splošno mnenje je, da šolski obisk silno trpi vsled nesmiselnih poletnih počitnic. V poletju sta dva meseca za šolo izgubljena, v jeseni pa starši ne morejo dati otrok v šolo, ker jih potrebujejo doma. Svetujemo, da bi se tudi ostali okrajni šolski sveti pridružili važnemu sklepu mariborskega okrajnega šolskega sveta.

MARIBORSKA POROTA.

Smrtna obsodba.

V ponedeljek, dne 3. t. m., se je začelo na mariborskem sodišču pomladansko porotno zasedanje. Kot prvi se je zagovarjal Prekmurec Štefan Gaber, ki je obtožen, da je umoril svojo taščo. Rojen je Štefan Gaber v Vučji Gomili, priženil se pa je v Tešanovce ter živel na ženinovem posestvu. Tašča je zakoncem prepisala polovico posestva. Gabru pa je celo posestvo dišalo in ker ga ni kmalu dobil, je zlostavljal svojo ženo in taščo, s katero je živel v večnem prepiru. Večkrat je govoril, da jo bo ubil. Ko je dne 20. avgusta leta 1923 šla tašča k vodnjaku po vodo, se ji je tiho približal njen zet ter jo parkrat udaril z nekim topim predmetom, nato pa jo vrgel v vodnjak. Nato je po storjenem zločinu odhitel na sodnijo v Mursko Soboto ter tam izpovedal, da je njegova tašča slučajno po nesreči padla v vodnjak ter utonila. Med sosedu pa se je kmalu raznesla vest, da je Gaber taščo sam vrgel v vodnjak. Zločinskega zeta so prijeli, toda zločina ni priznal. Šele pod bremenom dokazov, katere so iznesle razne priče, je tik pred obsodbo priznal, da je svojo taščo umoril. Porotniki so soglasno potrdili vprašanje krivde, nakar je bil Gaber obsojen na smrt z ustreljenjem.

Morilec svoje žene.

Naslednji dan, dne 4. t. m., je prišel pred porotnike 44letni veleposestnik iz Starošinec Lovrenc Drevenshek. Zagovarjati se je moral radi umorstva svoje žene, s katero je živel dalje časa v prepiru. Drevenshek je s svojo ženo silno slabo ravnal, tako da je bila prisiljena vložiti tožbo na ločitev zakona. Mož, ki je zapravlil s svojo pijanostjo že skoro celo premoženje, se je udal na ženin predlog ter sta se skupej odpravila v Ptuj k odvetniku, ki je ženo v tožbi zastopal. Na potu v mesto pa je zopet začel s surovim zmerjanjem ter je ženo končno še pretepel. Sirota se mu je ubranila ter zbežala pred njim po Dravski ulici, kjer pa jo je sirovež dohitel ter z ostro nabrušenim nožem napadel. Zadajl ji je 16 ran, med temi dve v srce, ki sta povzročili takojšnjo smrt nesrečne žrtve. Po storjenem zločinu je pčbegnil, toda orožniki so ga še istega dne zasledili ter zaprli. Pred sodnijo je Drevenshek svoj zločin priznal ter je bil obsojen na 10 let težke ječe.

Ustanovni občni zbor skupine Strokovne zveze tovarniškega delavstva v Rušah se vrši v nedeljo, dne 9. marca v stari cerkveni šoli v Rušah ob 9. uri dopoldne z običajnim dnevnim redom. Občnega zbora se udeležijo strokovni tajnik JSZ iz Maribora. Za člane udeležba obvezna. Prijatelji organizacije dobrodošli. Predsednik.

Zasluzeno priznanje. Iz Hoč pri Mariboru poročajo: Na lastno prošnjo upokojeni tukajšnji nadučitelj in rojak g. Mihael Vauhnik je bil po 42 letnem nepretrganem službovanju s 1. marcem tega leta od višjega šolskega sveta razrešen učiteljske službe ter se preselil na kraj svojega prvega službovanja k Sv. Jakobu v Sl. Goricah. Višji šolski svet v Ljubljani mu je izrekel pri tej priliki v smislu sejnega sklepa z dne 22. novembra 1923 pohvalo in priznanje za njegovo mnogoletno, neumorno in zelo uspešno šolsko in izvenšolsko delovanje.

Hoteli so dobro, a bili so nesrečni. Od Sv. Ruperta v Slov. gor. poročajo: V nedeljo večer, dne 2. marca, je zgorel hišni hram kmetu Feliks Kranvogel v Sp. Votičini. Delali so priprave za gostijo, ki so jo hoteli prirediti svoji dekli, ki je drugi dan bila namenjena iti k poroki z enim njihovih delavcev. Hoteli so dobro, a so bili nesrečni.

Shod naše stranke v Vurbergu. Dne 2. marca smo imeli lepo uspeli shod Kmetске zveze. Zelo zanimivo je poročal g. poslanec Vesenjsek o političnem položaju, o proračunu in o raznih gospodarskih vprašanjih. Poslušalci, katerih je bila soba nabito polna, so pazno poslušali in odobraval poročilo. Predsedoval je načelnik krajne organizacije, g. Jakob Felicijan. Ob koncu sta bili sprejeti resoluciji za čim hitrejšo regulacijo Drave ter neomajno zaupanje Jugoslovanskem klubu s prošnjo, da vstraja na začrtani poti zlasti v zadevi avtonomije.

Notranja prenovitev župnijske cerkve v St. Janžu na Darvskem polju. Naša župnijska cerkev se je v zadnjih treh letih zelo prenovila. Leta 1920 je bila cela na novo poslikana, dobila je nov lep tlak in krasne, popolnoma slogu primerne stole. Potem je postavil kipar Sojč nov lep altar in kipa presv. Srca Jezusovega in Marijinega. Manjkala še je obhajilna miza, ker prejšnja preprosta ni več sodila v prenovljeno cerkev. Minulo soboto so postavili tudi že težko pričakovano obhajilno mizo, ki bo brez dvoma ena najlepših umetnin v prenovljeni cerkvi. Načrt je naredil po navodilih g. župnika kipar Sojč, ki je tudi mojstrsko izgotovil deset reliefnih pozlačenih podob, ki kinčajo obhajilno mizo. Namišljena je kot nekako nadaljevanje ali dopolnitev altara, kar tudi v resnici je, saj se ob njej deli in zavziva alterski zakrament. Navadno ima obhajilna miza dvojno nalogo: kot nekaka ograja deliti presbiterij od ladje, obenem pa in sicer v prvi vrsti, služiti kot miza, pri kateri se deli in sprejema kruh življenja. Večinoma so v naših cerkvah obhajilne mize bolj ograje kot pa mize. Le obhajilni prt spominja na to, da bi naj ta naprava služila kot miza. Naša nova obhajilna miza je sestavljena tako, da pride do izraza bolj kot miza in manj kot ograja. Zato je napravljena bolj masivno, iz hrastovega lesa, zato so vložene reliefne podobe, ki pred-

stavljajo: zadnjo večerjo, pomnoženje kruha, daritev Melkizedeka, stotnika pred Kristusom (Gospod, nisem vredni), češčenje in moljenje presv. Rešnjega Telesa itd. Taka obhajilna miza je res precej dražja kot navadna, a obhajilna miza tudi zasluži, da je nekoliko bolj bogato izdelana in opremljena, kakor je navadno. Saj je gotovo primerno in prav, da se za altarjem, na katerem se Najsvetejše pripravljajo in shranjuje, najbolj lepo in umetno opremi obhajilna miza, tisti kraj, kjer se sv. Rešnje Telo zavziva. Dolga je nova obhajilna miza 8.70 m ter je mizarstvo zelo spretno izdelal domači mizar Janez Kancler. Naj božji Zveličar obilo povrne vsem, ki so za ta kras našo cerkve darovali les in denar ter se trudili z delom, vsi pa radi prihajajo k njej v Emaus, da se bodo ogreli in okrepi, pomirila in osrečila naša srca.

Goljufija in tatvina pri Sv. Marjeti na Dravskem polju. Rad bi poročal veselo novice, toda le bolj žalostne reči se godijo. Med mladino je zapaziti vedno več lahkomišelnosti, zapravljavanja, pijančevanja in plesanja. Da na dobi do denar za te nemale izdatke, pa krađe doma in drugod. Nekaj časa smo imeli tukaj peka. Okradla in ogoljufala sta ga dva mlada fanta: Turk iz Ternič in Malek iz Margečkoga. Pa tudi pek tam ni prehud poštenjak, ker je izginil odtod, ne da bi plačal trgovcu moko. A tudi dekleta se poskušajo v črti, ki jo sedma božja zapoved prepoveduje. Dne 25. februarja je pripeljal trgovcu Kardinarju voznik vino in je djal na voz tudi sodček s 50 litri žganja. Ko zvečer voznik pride k vozu, ni bilo sodčka z žganjem več. Iskali so na vse strani, a ni ga bilo. Čez nekaj časa pa pride en fant povedat, da je slišal pri oknu Kalčica v Terničah glasno govorjenje, med drugim, da je bil sodček zelo težek. Hitro so poslali po žandarje v Račje, ki so že ponoči prišli in našli tatici, 19letni deklini Rozalija Rudolič in M. Kalčič. Vzeli sta sodček z voza ter ga skozi dvorišče in sadonosnik zanesli ven na polje, od tam sta ga odpeljali z ročnimi sanjkami. Manjkalo je že 8 l, ki so ga spili. Ali ni nad vse žalostna ta prikazen: mladoletna dekleta krađejo hudičovo vodo — žganje! Ali pa še ni stokrat bolj žalostno, če matere take reči dopuščajo, v hišo spravljati dovoljjo, tatovom potuho dajejo!

Poroka pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju. Pri nas se je poročil mladenič Franc Peršuh iz Pleter z mladenko Marijo Predkaka, članico šentlovrenške Marijine družbe. Na gostiji so zbrali veseli svatje 1000 kron za Dijaško večerjo v Mariboru. Novoporočencema obilo sreče in blagoslova!

Poročila sta se dne 25. februarja t. l. Marijina družbenica in posestniška hči Terezija Bratec z vrlim mladeničem in posestniškim sinom Martinom Čuš v Gradišah pri Juršincih. Zavednemu novoporočenemu paru obilo sreče in božjega blagoslova!

Umril je v Makolah naš somišljenik Štefan Kovačič v Stopnem v 82. letu svoje starosti. Bil je vobče spoštovan, njegova hiša je bila vedno na naši strani. Na sedmini za rajnim so njegovi prijatelji zavedni možje nabrali 77 dinarjev za Kmetstvo zvezo v Makolah. Bog plati.

Smrt vrla matere v Hošnici pri Laporju. Dne 26. svečana smo položili k večnemu počitku posestnico Marijo Mastinšek, p. d. Golobičevo mater. Kako je bila rajna dobra in pridna, je pokazal njen pogreb. Na sedmini se je nabralo za dijaško semenišče na predlog Kavklerja svota 232 dinarjev.

Razno iz Leskovca v Haložah. Več let sem smo imeli še precej povoljno vinsko letino. In vino je slo še tudi v vsaj nekoliko primerno ceno. Lani je toča napravila veliko škodo. Vina je bilo malo, pa še to nima ne kupcev, ne primerne cene. Tako se nam Haložanom slabo godi. Bog nas letos varuj toče, naša vlada, ali bolje rečeno: naši poslanci pa italijanskega vinal Ne za uvoz, ampak za izvoz vina naj se pobriga vlada! — Dokaz slabe letine je tudi to, da se jih je v letošnjem predpustu le malo poročilo. Vendar so gostje na Franc in Marija Vindiševi gostiji nabrali za nove zvonove 106.50 dinarjev. Mlademu paru, kakor tudi vsem drugim, želimo dosti sreče, zlasti pa skorajšnjih boljših časov! — Februarja smo v začetku imeli veliko leda, ob koncu pa veliko snega. — Kmetu Andražu Smigoc v Velikem Okiču je zdrsnil vprežen vol iz ceste po strmini. Sreča, da je drugemu še pravočasno izpregel. Ponesrečenemu volu ni mogel pomagati na cesto. Drsal je po ledeni strmini v dolino, si zlomil rogovje in nogo. Nadaljnje muke ga je rešil nož. Tudi več oseb se je ponesrečilo po ledenih in strmih potih. Sedaj piha jug. Upamo in želimo, da bi korenito obračunal z zimol!

O čem govorijo v Konjicah? Slišimo, da so fantje v Novi vasi zaprli cesto Padežnikovi nevesti, odkupnino 600 dinarjev pa niso zapili, ampak poklonili Društvenemu domu. Fantje, pripravljajni odbor je gotovo vesel vašega lepega prispevka, še bolj pa smo veseli vašega lepega čina. Kaj si bojo le mislili pri tem oni, ki so pred tedni na vabilo naših Nemcev plazili tiho okoli yoglov v gostilno S. na Schauerjev shod, vsi veseli, da dobijo za to nekaj Judeževih kozarčkov zastoj. Saj so njihovi mastno plačani priganjači prej po vasih trobili: pill in jedlo se bo vse zastoj. In vi, ki ste šli — ali hočete biti možje? Mi se vas hočemo že še natančneje ogledati in v svet bomo poročali o vas, da bodo vedeli, po čem so tukaj krščene duše, na prodaji! Skoraj bi rekli: pfuj.

Smrtno je ponesrečil v torek, dne 26. februarja ob 4. uri popoldne 16 letni Štefan Sket, hlapec pri g. Al. Kristan, pd. Sečaku v Slatini 17, župnija Ponikva ob j. žel. Peljal je sedeč na saneli drva iz gozda. Ko se sani zadenejo ob zmuzlo krtino, se Štefan ob sunku prevrne spredaj pod sani, ki so mu pretrle prsni koš. Črez dve dobri uri je umrl.

Za Gornjo Savinjsko dolino se vrši v torek, dne 11. marca, ob 9. uri popoldne v Rečici ob Savinji v prostorih g. Cuježa združno-socialni tečaj. Predavata g. tajnik

Krajnc in g. revizor Barle. Vse naše organizacije, Kmetске zveze, izobraževalna društva, mladinske organizacije, Orel in Dekliške zveze, zlasti pa naši zadrugarji so vabljeni, da se tečaja v velikem številu udeležijo.

Smrt vzglednega mladeniča. Od Belih vod nam poročajo: Pri nas je zatisnil za vedno oči Franc Urbanc iz ugledne Ovcjakove hiše. Neizprosna jetika mu je ugrabila življenje v 29. letu. Kal te nesrečne boleznii si je nalezil v italijanskem ujetništvu. Fantje-tovariši so nesli tega vzor-mladeniča k zadnjemu počitku.

Novice od St. Jošta na Kozjaku. Predpustni čas je bil vkljub snegu in mrazu prav vesel. Stiri pari upolnih in srečelčnih mladih src je pred poročnim altarjem sklenilo sveto zvezo. Naš vrli cerkveni pevec Bernard Prebichnik, pd. Cimperščekov je poročil Tonejevo Matildo. Da bi prepeval s svojo nevesto v lepi harmoniji pesem sreče, pa tudi pri cerkv. zboru še dalje požrtvovalno pomagal. Rok Grobelnik, pd. Papažev si je izbral Jurijevo Lojzo iz Lesa, da mu pomaga na lepi kmetiji, katero so mu dobri starši v Šmartnu v Rož. dolini oskrbeli. Bodita srečna tamkaj, pa še večkrat na svidenje pri St. Joštu. — Ivan Novinšek, premogar in posestnik v Podgorju, župnija Škale, si je od Lipiških fantov za visoko svoto denarja odkupil našo vrla mladenko Rednakovo Franco in jo nam odpeljal na svoj prijazen dom. Okrašeni slavolok in pesem pevcev sta bili priča, kako poštene fantje častijo pridna dekleta. Božjega Srca blagoslov naj napolnjuje vama dom in družino. — Fr. Bračič pd. Magov, pa je privedel pred altar Arnejčevo Lizo, da si ustanovi domače ognjišče pri Zg. Arnejcu. Naj bi plapolal na njem neugasljiv ogenj ljubezni in zvestobe. Nad vsemi pa naj bi se izpolnile besede, s katerimi jim je čestital cerkveni zbor: Z rožami posuta bodi, vedno vam življenja pot v sreči in veselju vodi, ljubi Bog naj vas povsod. Sedaj pa naj še reče kdo, da ni ljubezni med ljudmi. Tudi pri nas se je ustanovila meteorološka postaja. Merili bomo mraz in vročino — samo mladenosti faranov ne. Vse bo zapisano, kar bo prišlo od zgoraj, dež in sneg, toča in tresk in blisk. Da bi to leto z hvaležnostjo zapisovali le dobrote božje, neviht in nesreč pa bi nas varoval veliki zaščitnik naš, sv. Jošt. — Vneti fanti so lani pripravili dva bronasta zvona, letos pa mislijo stolpno uro. Stala bo 5500 D, kar upamo spraviti skupaj. Saj vemo, kdor cerkvi kaj da, Bogu na bogate obresti posodi.

Zmeda liberalcev v Laškem. Dopisnik v eni predzadnjih števil našega cenjenega lista pod naslovom »Pritožbe iz laškega okraja« je zadel v živo tukajšnje liberalčke. Vsi so že govorili, da s 1. svečanom počne delovati okr. glavarstvo v Laškem. Saj so že imeli vse pripravljeno, razven uradnih prostorov in stanovanj za uradnike. Ko pa se pripelje ta prestrečni »Slovenski Gospodar« v Laško z omenjeno pritožbo, pa jim je vse zmešal. Takoj so se sestali, da odpravijo stanovanjsko krizo iz Laškega in pravo so pogodili. Stari grad je še neobljuden, tu so še prostori za stanovanja itd. Pa kedar naj bi se tu uradovalo: ali po leti ali po zimi? Sklenili so, da po zimi. Laščani, seveda samo tisti, kateri se veselite glavarstva v Laškem in kadar vam pride ta misel v glavo, primite se za ušesa, pa se vlečite tako dolgo, da vas bo pamet srečala. V slučaju pa, da bi je ne bi bili deležni, pa idite rajši na kulk, za katerega ste se v vidovdansko ustavo zelo potegnili. Rajši mislite na avtonomijo, ki sigurno pride, in po prihodu iste bo odšlo glavarstvo Laško zopet v svoje zimске uradne prostore, pa ne uradovat, ampak spat spanje pravičnega.

Nekaj vselega od Sv. Miklavža nad Laškim. Dne 25. svečana 1924 se je poročil naš vrli pristaš gospod Jernej Knez, pos. sin iz Sela št. 6 s Franciško Lapornik gostilničarko v Sv. Miklavžu. Ker so bili svatje res dobre in poštene volje, so se tudi spomnili na sklad SLS, za katerega so nabrali 425 K. Novoporočencema, kakor tudi vsem svetom, posebno pa g. starešini kličemo: Bog vas naj živi!

Blagoslavljanje zvona v Kostrivnici. Nepopisno veselje je zavladalo po vsej Kostrivnici, ko so dne 28. m. m. oznanjali strelji župljanom, da se bliža naš zvon, ki so ga vozili štirje krepki konji iz Poljčan čez Pečico. Na Podplatu se je zbrala ogromna množica ljudstva, tudi iz drugih župnij. Po pozdravnem govoru domačega g. župnika se je razvila velikanska procesija ljudstva, Orlov, obeh Marijinih družb in konjenikov. Naravnost veličastno pa je delalo to procesijo petje. Nad 300 pevcev in pevk v spremstvu godbe je tako navdušeno prepevalo »Lurško«, da je odmevalo po vsej župniji. Zdelo se nam je, kakor da gremo v nebesa, so govorili ljudje. V cerkvi so bile nato večernice. V nedeljo, dne 2. marca, pa je zvon ob asistenci slovesno blagoslovil križevski g. nadžupnik F. Korošec, ki je imel nato tudi krasno pridigo o ljubezni, ki nam jo oznanja zvon. Po zahvalni sv. maši in pesmi je bilo darovanje krog zvona. Ob petih se je oglasil prvi mogočen glas zvona ter pel hvalo vsem, ki so tako lepe svote darovali za njega, da je zvon popolnoma poplačan. Tehta 1114 kg, dosega največji zvon v naši dekaniji. Tako ima sedaj naša cerkev tri bronaste zvonove.

Na poti poboljšanja. Od Sv. Roka ob Sotli so nam poslali ta-le dopis: Pod spretnim vodstvom g. nadučitelja in gospodičen učiteljic je priredila naša mladina dve lepo uspeli igri z deklamacijami. Res hvalevredno, da se je začelo našo tolikanj zapuščeno šolsko mladino vzgajati tudi na prosvetnem polju. K temu prvemu koraku glede vzgoje naše mladine bi pripomnili samo še to, da bi naš g. nadučitelj kot vzgojitelj nežne mladeži žel še mnogo več uspehov, ako bi opustil študiranje centralističnih listov in osredotočil svojo pozornost v dobri odgoji mladine.

Stanje naše stranke v Podsredi. Odborniki naše krajevne organizacije SLS so tudi letos z isto vnemo kakor lani nabrali člane in prispevke. 170 članov šteje naša krajevna organizacija. Upamo, da smo za morebitne volitve prav dobro pripravljeni!

Poroka pri sv. Petru pod Sv. gorami. Tukaj se je poročil dne 18. februarja značen fant Ivan Hudina iz Križanvrha z mladenko Verono Polak, članico Marijine družbe. Oba sta iz vrst tukajšnjega Katoliškega prosvetnega društva. Mlademu paru obilo sreče.

Molitveniki za sv. postni čas. Prišel je zopet resni postni čas. Vsak pobožen kristjan rad vzame v roko resno knjigo o neizmernem trpljenju Kristusovem. Za sv. post prav toplo priporočamo naslednje molitvenike: 1. Založna Mat. Spisal dr. Jos. Hohnjec. V knjigi najdeš res krasna premišljevanja o žalostni Materi božji. Posebno za krščanske matere, ki jih mnogokrat globoka žalost muči in mori, je ta knjiga res vir zlatih Marijinih nauk. Poleg premišljevanj pa je ta knjiga tudi prava zbirka najkрасnejših molitev za žalostni, tihi postni čas. Naroči se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Stane v rudeči obrezi s poštnino vred 16 dinarjev. 2. Na Kalvarijo! Spisal F. Segula. Ta molitvenik je ravnokar izšel. V njem najdeš 23 različnih križevih potov, kakor križev pot za: romarje v Jeruzalem; za čas sv. misijona; Sv. Rešnjega Telesa; Srca Jezusovega; za dan sv. obhajila; križev pot kršč. družin; za očeta, za matere, za služabnike, za mladeniče, za dekleta, za Marijine družbe, za advetni čas, za Veliki petek, za verne duše. Toliko krasnih nauk in vzvišenih misli pač ne najdeš v nobeni knjigi zbranih, kakor jih je v tej. — Knjiga stane s poštnino vred 26 dinarjev. Dobi se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

»Naš dom«, marčna številka, je izšla. Vsebinsko je izredno bogata. Dr. Hohnjec podaja glavne nauke o narodnem gospodarstvu. Morebiti se bo našim čitateljem zdel ta članek malo težek. A naj se ga le pogumno lotijo in ga temeljito preštudirajo in v svoji glavi prekuhajo! Danes so gospodarska vprašanja v vseh državah najbolj v ospredju; zato moramo pred vsem dobro poznati podlago, na kateri je vse gospodarstvo zgrajeno. Tudi predavateljem po naših prosvetnih društvih bo Hohnjecov članek izvrstno služil. — Posebno bodo marčne številke »Našega doma« veseli Prieki. Dr. Antonij Biserjanski je opisal in povečal njihovo ljubo Prekijo tako lepo in vsestransko, da kaj takega še nismo čitali. — V tej številki je »Naš dom« začel objavljati krasno irsko povest »Kralj noči«, vzeto iz dobe irskih bojev za versko in narodno svobodo. Kdor želi imeti celo povest, pa še ni naročnik »Našega doma«, naj si ga takoj naroči. — Dr. M. Justin je napisal prekristen članek: »Alkohol in človeško telo.« — Orel Slavko M., vojak v Cetinju v Črnigori, pa je poslal zanimivo pismo vojakom-novincem. Stariši, dajte to pismo brati svojim sinovom, ki gredo letos k vojakom! Fantje Orli in ne-Orli! Prepišite si to pismo iz »Našega doma« ter ga nesite seboj k vojakom. — »Naš dom« izhaja mesečno ter stane za celo leto 12.50 din. Naroča se pri upravi »Našega doma« v Mariboru, tiskarna sv. Cirila.

Koledarji Jugoslovanske kmetске zveze se zopet dobijo v tajništvu SLS v Cirilovi tiskarni v Mariboru. Kdor želi imeti koledarček, naj ga nemudoma naroči, ker je število izvodov prav majhno. — Tajništvo SLS.

Za Društveni dom pri Sv. Marjeti niže Ptujja so vzgledni gostje nabrali na Prelog—Lipliovi gostiji lepo svotico 100 D, poleg tega sta zavedna mladeniča Ivan Petek in Ivan Rilič, postrežnika še posebej darovala vsak po 10 D; skupno se je torej nabralo za to prepotrebno stavbo 120 D. Za Dijaško večerjo se je darovalo 100 D. Vsem darovalcem stotero Bog plati! Novoporočencema pa želimo obilo sreče in blagoslova.

Dar za mariborsko dijaško semenišče. Od Sv. Miklavža pri Ormožu poročajo: na gostiji Snajder—Mohorič so zbrali svatji za dijaško semenišče v Mariboru 100 dinarjev. Bog povrni!

Izkaz darov za Dijaško večerjo januarja in februarja 1924. A. V denarju: Veleč. g. jareniški dekan Jos. Cizek, daroval povodom odlikovanja msgr. dr. A. Medveda 500 D. Dekleta Marijine družbe in Dekliške zveze v Starem trgu pri Slov. Gradcu nabrali 400 D. Veleč. g. Rajner Erklavec, kaplan v Središču, poslal 220 D, Veleč. g. Pavel Vesenjaj, kaplan v Ločah poslal nabranih 210 D. Gospod J. Pošinger v Mariboru dva mesečna obroka a 100 D, skupaj 200 D. Na gostiji Senčar—Munda pri Sv. Tomažu svatje nabrali 155 D. Mohorjani v Jarenini nabrali 150 D. Svatje ob priliki zlate poroke in gostije Jurija in Marije Lah v Pongercih (Cirkovce) nabrali 132 D. Gospod knjigovez Koračin v Mariboru ob priboljšku svoje plače tedensko 25 D, skupaj 125 D. Na gostiji Gselman—Turek v Hotinji vasi gostje nabrali 120 D. Upravištvu »Glasnika« darove za kruh sv. Antona oddalo »D. v.« 110 D. Gospod narodni poslanec Vesenjaj (ponovno) 100 D. Gospod Gersak Martin, Sv. Jedert nad Laškim 100 D. Župni urad Sv. Bolfenk v Slov. gor. 100 D. Mohorjani pri Sv. Križu na Murskem polju 100 D. Na gostiji Pučnik—Crnc na Prihovi gostje nabrali 81 D. Na pogrebu Ferdinand Dobaja nabral Jos. Vicman v St. Ilju v Slov. gor. 80 D. Gospod Mihael Kristovič, Sv. Tomaž pri Ormožu 70 D. Novoletno darilo Milice Zupaničeve iz Vajna 67 D. Na gostiji Korošec—Slavec pri Sv. Barbari v Slov. gor. nabral Jos. Gornik 34.25 D. Gospod Stefan Rojnik, višji rač. svetnik v pokouju v Rogatecu 25 D. Veleč. g. Vekoslav Skuhala, spirital v Mariboru, za neko knjigo 20 D. Gospod K. H. v Mariboru 10 D. Gospod Kolman Josip v Slivnici pri Mariboru enega »kovača« 10 D. Gospod K. Cernej, nadplačilo na liste 8 D. — B. V živilih: Iz Sv. Jurija v Slov. gor. 2 vreči koruze in 2 vreči krompirja. Iz Loč 94 kg fižole, iz Sv. Ilja v Slov. gor. 645 kg krompirja. Gospod župnik Spindler in g. Fidel od Sv. Jurija na Pesnici 1 vrečo krompirja in 1 vrečo fižole. Vsem dobrotnikom prisrčna zahvala. Blagajnik opozarja, da sprejema do Velike noči še tudi zaostale desetake—kovače s hvaležnostjo za Dijaško večerjo v dar. — Uprava Dijaške večerje je v Cirilovi tiskarni. — Od g. M. Kristoviča poslanih 70 D so darovali veseli gostje na domačem prazniku pri Fr. Zemljicu v Prsečincih. V zadnjem tednu še so sledeči darovi došli: Spodnještajerska ljudska posojilnica 1000 D. Veseli gostje na gostiji Franca Peršuh—Marije Predkaka v Gor. Pleterjih, Sv. Lovrenc na Drav. polju 250 D. Na gostiji Farlan—Ašk v Koprivnici gostje nabrali 113 D. G. Pošinger, Maribor,

zopet 100 D. Ob priložnosti gostije Prelog—Lipljini pri Sv. Marjeti pod Ptujem gostje nabrali 100 D. Zupni urad Sv. Boltenk v Slov. gor. 75 D. Zupnja Spod. Polskava po svojem župniku 70 D. Oo. kapucini v Studencih 3 kovače 30 D. Na gostiji g. Bučarja v Studencih pri Mariboru 20 D. — Blagajnik.

Gospodarstvo.

VAŽNOST PERUTNINARSTVA ZA NAŠE NARODNO GOSPODARSTVO.

Naši gospodarji se navadno ne brigajo mnogo za perutninarstvo, temveč prepuščajo to dozdevno neznatno panogo domače živinoreje svojim ženam, katere pa ji kot površne računarice tudi ne posvečajo one pazljivosti, kakršno zasluži v resnici. Gospodinjam zadostuje namreč popolnoma, da imajo dovolj jajec za dom, da zakoljejo od časa do časa kako kokoš ali petelina in da prodajo prekupovalki, kadar pride v hišo, jajca in perutnino, ki jim je odveč, pa so zadovoljne, da je le vedno nekoliko drobiža pri rokah za skromne kuhinjske potrebščine.

Perutninarstvo pa je ravno zaradi tega pri nas neznatna gospodarska panoga, ker ne daje in tudi dati ne more zanesljivih dohodkov, kakršni bi se zamogli doseči v razmeroma veliki množini zlasti z umno zasnovano rejo.

O izvozu perutninarstva.

V podkrepitev te trditve naj nam služi dejstvo, da se je leta 1922 izvozilo iz naše kraljevine žive perutnine za 19.676.143 dinarjev, zaklane perutnine za 43.254 dinarjev, jajec pa celo za 267.600.000 dinarjev, torej vsega v skupni vrednosti 330.522.528 dinarjev ali ene milijarde 322 milijonov 90.112 kron, dočim se je izvozilo tega leta živih goved za 256.768.125 dinarjev, govejega mesa pa za 48.825.211 dinarjev, skupaj torej v vrednosti 305 milijonov 593.336 dinarjev.

Ker tedaj leta 1922 vrednost izvoženih živih in zaklanih goved ni dosegla vrednosti izvoženih pridelkov iz perutninarstva, marveč jo je vrednost teh preseгла za skoraj 25 milijonov dinarjev, smemo pač reči brez vsega pretiravanja, da je za našo kraljevino perutninarstvo glede trgovinske bilance posebne važnosti. Pripomniti pa se še mora, da ima iz perutninarstva korist tudi najmanjši posestnik, da celo vinar, med tem ko imajo dohodke iz govedoreje posebno iz (pitanih) rejnih goved pred vsem le večji posestniki.

Vrednost celokupnega izvoza iz naše kraljevine je znašala leta 1922 tri milijarde 71 milijonov in 500.000 dinarjev, pri čemer je bilo perutninarstvo udeleženo z nič manj nego 9,29 odstot. ali skoraj z 10 odstotki.

Koliko se je porabilo jajec in perutnine doma na kmetih, po mestih, letoviščih, kopališčih itd., pač ni lahko ugotoviti natančno. Recimo pa, da se je povzelo v domovini le dvakrat toliko, kolikoršna je bila vrednost izvoza pridelkov iz perutninarstva, tedaj vidimo, da je vrglo perutninarstvo kmetovalcem čez 991 milijonov ali skoraj eno celo milijardo dinarjev.

Uradno štetje perutnine.

Po uradnem štetju, ki se je vršilo dne 31. januarja 1921 je bilo v Jugoslaviji 13.331.017 kur, 742.563 gosi, 630.948 rac in 371.538 puranov, skupaj torej 15.076.156 komadov. Slovenija je bila pri tem udeležena z 1.012.278 kurami, s 14.980 gosmi, s 12.964 racami in s 17.424 purani; skupaj tedaj s 1.057.646 komadi perutnine.

Srb o perutninarstvih razmerah v naši kraljevini. O perutninarstvih razmerah v naši kraljevini se nahaja v št. 4 tednika «Težak» z dne 28. januarja 1923, kot glasilo srpskega poljoprivrednega (kmetijskega) društva v Beogradu pod naslovom: «O našem živinarstvu» jako zanimiv članek, ki se glasi doslovno.

«Perutninarstvo je važna panoga našega narodnega gospodarstva in igra v njem vidno vlogo, ki pa bo še večja, ako mu bomo posvečali vso pozornost in kadar bomo menjali smatrati jo za postransko malo panogo živinoreje. V dokaz temu naj nam služijo podatki o izvozu žive in zaklane perutnine, jajec, gosje masti in perja. (Ti podatki za leto 1922 so navedeni razen onih o izvozu gosje masti in perja že uvodoma). Iz tega se jasno vidi, — pravi pisatelj članka nadalje — važnost perutninarstva v našem narodnem gospodarstvu.

Pripomniti pa moramo takoj, da se nam je za toliko izvoz perutnine in perutninskih surovin zahvaliti preje nizki valutni našega dinarja, kakor pa kakovosti naše perutnine. Priznati namreč moramo, da le-ta ni takšna, kakoršna bi zamogla in morala biti. Nimamo še čiste pasme perutnine, vsajene v severni in južni Srbiji, ampak proizvode križanja raznih pasem.

Naša perutnina se prenočuje po leti in po zimi pod vedrim nebom. Tudi glede hrane se jo prepušča samo sebi.

Vsa ta in še mnogo drugih dejstev vpliva na kakovost naše perutnine.

Ravno tako je s trgovino z jajci, ki igra — kakor smo slišali — važno vlogo pri izvozu perutninskih surovin. Trgovina še nima dovolj solidne (zanesljive) podlage.

Ako bomo prepuščali perutninarstvo še nadalje samemu sebi in je še nadalje smatrali za neznatno panogo živinoreje, ne bomo ga povzdignili, marveč izgubili bomo tržišča, ki smo jih dobili sedaj vsled sile razmer. S popravkom našega dinarja padel bo naš izvoz perutnine in perutninskih surovin, ako se ne pobrigamo, da povzdignemo perutninarstvo čim preje. To pa bo v škodo ljudstvu in državi. Zatorej mu posvečujmo vso ono pozornost, kakoršno v resnici zasluži; svesti si moramo biti njegove važnosti in zastaviti moramo vse svoje

moči, da ga povzdignemo čimpreje in čimbolje ter odstranimo vse zapreke, ki zadržujejo njegov uspeh.

Dolžnost naših izsolanih posestnikov, kmetijskih društev in gospodarskih zadrug kakor tudi vseh pravitnih delavcev po deželi je, da naš narod neprenehoma podučujejo o pravih in dobičkanesnem perutninarstvu.

Ministrstva za kmetištvo dolžnost pa mora biti, da osnuje širom naše cele kraljevine čim več rejskih postaj za perutnino, od koder bi dobivalo ljudstvo plemenske živali.

Samostani (župnišča), okrajne in okrožne kmetije s svojimi posestvi bi nam zamogli biti in prijetno uslugo za perutninarstvo. Mnenja smo celo, da bi bilo za sedaj potrebno ustanoviti tudi nižjo perutninarstvo šolo.

Oskrbljeni z zadostnim številom rejskih postaj za perutnino in s prav živahno propagando s ciljem, da se ljudstvo podučuje o umnem perutninarstvu, zamogli bi — o tem smo prepričani — povzdigniti to našo gospodarsko panogo lahko in hitro na potrebno višino, kar bi bilo velike koristi za narod in državo.

V tem članku je povedano dovolj in vse:

Vzdrževanje rejskih postaj.

Kot najuspešnejše sredstvo, da se naglo povzdigne perutninarstvo na deželi glede kakovosti pa tudi po številu, je smatrati v resnici pred vsem ustanovitev in vzdrževanje rejskih postaj, ki imajo namen, oddajati gospodinjam plemensko perutnino in jajca za valjenje.

V omenjenih, z zaklopnimi gnezdi urejenih postajah opreduje naj pa se le reja takih perutninskih pasem, oziroma plemen, ki so krajevnim razmeram prilagodene ali kakor pravimo po domače samorodne.

Društvo za varstvo in rejo živali v Celju je že spomladi leta 1900 ustanovilo v imenovanem mestu zavod za rejo domače štajerske kure, po preselitvi v Maribor pa je uredilo tak zavod na tukajšnji sadjarski in vinarški šoli. Tega leta (1903) je bilo na Slov. Štajerskem že 25 rejskih dvorcev.

S posredovanjem štajerske Kmetijske družbe se je razdelilo od leta 1903 do 1917 nič manj nego 1651 petelinov, 2003 kokoši in preko 10.000 jajec za valjenje, torej povprečno na leto po 110 petelinov, 133 kokoši in 666 jajec.

Uspeh tega delovanja je bil očividni, kajti ni je bilo skoraj nobene vasi več, kjer ne bi bilo najti posameznega ali celo več dvorcev z izključno samorodnimi štajerskimi kurami, ki so se našim gospodinjam in gospodarjem zaradi pridne nesnosti in izvrstnega mesa izredno priljubile.

Tekom dolgotrajne svetovne vojne pa, ko se je brez obzirno zaseglo konje, govejo živino, seno in žito, začel se je zastoj v do tedaj lepo razvijajoči se kurjereji, glede kakovosti kakor tudi glede števila. Rejske postaje so morale vsled pomanjkanja hrane ustaviti svoje delovanje.

Zvesto svojemu geslu «Na domačo grudo le domačo kuro!» bo društvo za varstvo in rejo živali v Mariboru tekom prihodnjih dni oživilo, odnosno ustanovilo 5 perutninskih postaj in sicer tri v mestu, 2 pa v bližnji mestni okolici, ki bodo oddajale jajca rujave, grahaste in bele domače (štajersko-zagorske) ter sulmdolske kokoši za valjenje, to pa s primernim poviškom na tržne cene, oziroma proti zamenjavi in s primernim naplačilom.

Gospodinje! Bliža se čas, ko boste nasajale svoje kokoši. Poslužujte se prav pridno te izredno ugodne in koristne naprave za povzdigo domače kuroreje in izboljšanje svojih dohodkov.

V kateri trgovini se bodo oddajala oziroma zamenjavala jajca za valjenje, o tem bo poročal «Slov. Gospodar» v prihodnji številki.

Franc Pirnat, drž. viš. živinopozdravnik.

5.

Zdaj leva roka je sledila se z milom — Zlatorog — umila, Ne mislite, da to je šala — koj roka beja je postala. —

(Nadaljevanje prihodnjik.)

Mariborsko sejsko poročilo. Na sejm dne 26. svečana se je priglasilo: 11 konj, 5 bikov, 175 volov, 229 krav in 3 teleta. Skupaj 423 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže 13 do 16,25 dinarjev, poldebeli voli 11 do 12,25 din., plemenski voli 10 do 11 din., debele glavne krave 11 do 12,50 din., plemenske krave 10 do 11 din., krave za klobasarje 9 do 10 din., molzne krave 11 do 13,25 din., breje krave 11 do 13,25 din., mlada živina 11 do 12,50 din.

Mesne cene v Mariboru: Volovsko meso I. vrste 25 do 27 din., II. vrste 22 do 24 din., meso od bikov, krav in telic 19 do 20 din., telečje meso 28 do 32 din., svinjsko meso sveže 30 do 40 din.

Tržne cene v Mariboru. V Mariboru stane 1 kg govejega mesa I. 25—27 din., II. 22—24 din., III. 19—20 din. Prvovrstna teletina je po 26—30 din., II. po 24—25 din. Svinjsko meso je po 30—40 din. Konjsko meso I. po 12—15 din., II. po 8—10 din. Kože: 1 komad konjske kože 150—200 din., 1 kg goveje kože 15—20 din., telečje kože 30 din., svinjske kože 11,50—12,50 din., gornjega usnja 120 din., podplatov 80—125 din. Perutnina: 1 majhen piščanec 31 din., 1 večji piščanec 40 din., 1 kokoš 55—75 din., 1 raca 75 din., 1 gos 100—132 din., 1 puran 110—200 din., 1 domač majhen zajec 10 din., 1 večji zajec 45 din. Mleko, maslo, sir, jajca: 1 liter mleka 3,50—4,4 din., 1 liter smetane 15—18 din., 1 kg surovega masla 50 din. Jabolka so po 6—10 din. 1 kg žito: 1 kg pšenice 3,50, rži 3, ječmena 3, ovsca 3, koruze 3,50, prosa 4, ajde 3, navadnega fižola 5—7, graha 16, leče 14 din. Mlevski izdelki: 1 kg pšenične moke št. 0 6,50 din., št. 2 6 din., št. 4 5,75 din., št. 6 5 din., št. 7 4,25 din., 1 kg prosene kaše 7,50 din., ješprenje 6,25—7 din., otrobov 2 din., koruzne moke 44 din., koruznega zdroba 5—6 din., pšeničnega zdroba 7 din., ajdove moke 7—8 din., kaše 7 din. Krma: 1 q sladkega sena 80—100 din., ovsene slame 80 din. Kuriva: 1 kub m trdih drv 200 din., mehkih drv 175 din., 1 q trboveljskega premoga 42—45 din., 1 q velenjskega premoga 27—30 din., 1 kg oglja 1,50—2 din., 1 kg kokska 1—2 din.

UMETNA GNOJILA ZA TRAVNIKE.

Naša živina redno gladuje, ker nima dovolj hrane. Naši travniki dajo povprečno 10 do 18 meterskih centov sena na 1 oralu in to je zelo malo. Dobri travniki morajo dati tri- in tudi štirikrat več. Da je žetev tako slaba, je edini vzrok, ker ne nudimo travnikom nikdar potrebne hrane. Redno pač gnojimo krompir, koruzo, žito, deteljo itd., ker bi te rastline ne uspevale in ne donesle pridelka, ako bi jih ne gnojili.

Ravnatoko je s travniki. Mi moramo travnike gnojiti, ako hočemo, da nam donesejo dober obrod. Travnik ni molzna krava, od katere se zahteva obilo mleka, pa se ji ne da jesti. Travniki so velike važnosti, ker: 1. s travnikov dobivamo potrebno krmo za našo živino, 2. s travnikov dobivamo ceno krmo, 3. s travnikov dobivajo oranice potrebno hrano, ker pride hrana, ki se nahaja v senu, v obliki gnoja na gnojišče in s tem gnojem gnojimo njive, hranimo rastline, da nam donesejo dovoljen pridelok. Potemtakem je prislov pravilen: «Travnik, mati oranice», ker če imaš več sena na travniku, zamoreš bolje hraniti živino, moreš si držati več živine, in čim več živine in hrane, tem več gnoja, in čim več gnoja, tem boljši in večji pridelok.

Moramo torej travnike gnojiti. Danes nima nobeden kmetovalec toliko gnoja, da bi mogel poleg oranice tudi še gnojiti travnik s hlevskim gnojem. Zato ne preostane drugega, kakor da gnojimo travnike z umetnim gnojilom, ker le-ta odvrže najboljše rento, to je: najboljši dohodek. Najboljše gnojilo za travnike je brezperogajno superfosfat. Zakaj superfosfat? Zato, ker daje superfosfat raznim travam in deteljam najboljšo hrano, katera takoj po vporabi ugodno učinkuje na zboljševanje krme. V dokaz samo en poizkus:

1. poizkus.

Ako gnojimo 1 oral z 250 kg superfosfata, pridelamo 1400 kg sena in 450 kg otave, skupaj torej 1850 kg. Na negnojjenem oralu se pridelalo: 900 kg sena in 300 kg otave, skupno 1200 kg. Prirastek pri gnojenem oralu torej znaša 650 kg. To je 1500 dinarjev v vrednosti, dočim so stroški za gnoj le 445 dinarjev. Torej čisti dobiček pri enem oralu 855 dinarjev.

Zelo dobro je, ako se superfosfatu pridene kalijeve soli, ker ona daje v zmesi s superfosfatom prav dober donesek. Mi imamo tako zmes, katera donese izvrsten dobiček. V dokaz samo en poizkus:

2. poizkus.

Če gnojimo 1 oral z 250 kg superfosfata, pridelamo 1550 kg sena in 500 kg otave, skupaj 2050 kg. Na negnojjenem oralu se pridelalo 1050 kg sena in 400 kg otave, skupaj 1450 kg. Prirastek pri gnojenem oralu znaša torej 600 kg, to je 1200 dinarjev v vrednosti, dočim so stroški za gnoj le 445 dinarjev. Torej čisti dobiček 755 dinarjev. Ako gnojimo 1 oral s 300 kg zmesi superfosfata in kalijeve soli, se pridelalo: 1650 kg sena in 600 kg otave, skupaj 2250 kg. Prirastek pri gnojenem oralu znaša torej 800 kg, ali 1600 dinarjev, stroški za gnoj znašajo 525 dinarjev, potemtakem je čisti dobiček 1075 D.

Trave spadajo v isto družino, kakor žitne rastline, in znano nam je, da te potrebujejo za uspešno rast tudi gotove količine dušika, ker le-ta vpliva na bujno rast ter učinkuje, da požene rastlina več zelenih bilk. Dobro je torej, da se tudi travam pridene gotova količina dušika in to v zmesi, kojo mi izdelujemo in ki obstoji iz superfosfata, kalija in dušika.

3. poizkus.

Na negnojjenem oralu je pridelalo 900 kg sena in 300 kg otave, skupaj 1200 kg. Na z 250 kg superfosfata